

де $\lambda_{jk} = \lambda_{kj}$, $[\Lambda_{jk}] = [\lambda_{jk}]^{-1}$, $[\lambda_{jk}]$ – матриця моментів.

Математичне очікування для n_1 експериментів визначається як

$m_j = \frac{1}{n_1} \sum_{i=1}^{n_1} x_{ji}$. Матриця моментів складається з дисперсій і коефіцієнтів кореляції

$$\lambda_{jj} = \frac{1}{n_1} \sum (x_j - m_j)^2 = \sigma_j^2, \lambda_{jk} = \frac{1}{n_1} \sum (x_j - m_j)(x_k - m_k) = \text{cov}\{x_j, x_k\}. \quad (9)$$

Тоді ймовірність появи ризиків

$$P = \int \int \dots \int \varphi(x_1, x_2, \dots, x_n) dx_1 dx_2 \dots dx_n + \int \int f(w, t) dp_w dp_t. \quad (10)$$

Найбільш складним у випадку врахування багатьох факторів є визначення границь інтегрування з умови рівності реальної потужності та потужності, що вимагається. Тому багатофакторні методи хоч і перспективні, але вимагають додаткових досліджень.

Таким чином, виконано формальну постановку задачі енергозбереження в системах виробництва як задачі пошуку спільної ймовірності безризикового виробництва та ймовірності необхідних при цьому енерговитрат.

Наведені методи дозволяють на етапі експлуатації обирати режими роботи виробництва, які забезпечують мінімально можливі витрати енергії при забезпеченні припустимого рівня ризиків. На нашу думку, вони також можуть мати більш широке використання у різних галузях промисловості.

1.Егоров И.П., Кретинин Г.В., Матусов И.Б. Многокритериальная оптимизация сложных технологических систем от проектирования до управления // Проблемы машиностроения и надежность машин. – 1998. – №2. – С.16-29.

2.Левин Ю.П. Экономия топлива и электроэнергии в машиностроении // Вестник машиностроения. – 1998. – №1. – С.50-51.

3.Шидловский А.К., Федоренко Г.М. Энергоэффективность топливно-энергетического комплекса Украины – достижения, проблемы, перспективы // Технічна електродинаміка. Спец. випуск. – 1998. – №2, Т.2. – С.41-44.

Отримано 14.01.2008

УДК 332.14 : 332.025

З.В.ГОНЧАРОВА

Харківська національна академія міського господарства

МЕТОДИ РЕГІОНАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Розглядаються методи управління житлово-комунальним господарством, які пере-

важно застосовуються у період формування ринкових відносин. Виконано аналіз існуючих класифікацій методів управління.

У період переходу України до ринково-орієнтованої економіки та менш централізованої структури управління регіональний (обласний) рівень влади, незважаючи на тісну адміністративну та політичну прив'язаність до центрального уряду, одержує більше прав та економічної свободи. Регіони, залежно від своїх специфічних умов, реалізують програми з оптимізації управління і розвитку галузей, у тому числі для житлово-комунального господарства (ЖКГ).

Житлово-комунальне господарство регіону – це самостійна галузь народного господарства, в якій переплітаються всі соціально-економічні відносини, пов'язані із забезпеченням споживачів якісними й своєчасними житлово-комунальними послугами та створенням сприятливих умов роботи для організацій і підприємств цієї галузі.

Формуванню та розвитку ринкових відносин у цій галузі сприяє проведення реформ, необхідною умовою яких є вдосконалення управління. Високопрофесійне управління передбачає вміння використовувати спеціальні знання та світовий досвід. Досвід розвитку ринкової економіки закордонних країн свідчить про необхідність формування не тільки економічного, але й суспільно-політичного та соціально-культурного середовища.

Питаннями з управління процесами розвитку регіону в умовах ринкової економіки займається регіональний менеджмент – один з видів спеціального менеджменту, що являє собою сукупність принципів, методів, форм і засобів впливу на господарську діяльність регіону.

У даній статті увага акцентована на застосуванні організаційно-економічних методів управління житлово-комунальним господарством на рівні регіону в період формування ринкових відносин.

Для більш повного розуміння розглянемо існуючі класифікації методів управління. Під методом управління будемо розуміти набір способів, прийомів, засобів впливу на керований об'єкт.

Аналіз класифікацій методів управління свідчить, що деякі автори (наприклад, А.І.Гаврилов, Г.Я.Гольдштейн, С.А.Мельник, О.І.Орлов, Л.І.Скібіцька, О.М.Скібіцький, В.П.Сладкевич, А.Д.Чернявський, Ф.І.Хміль, В.О.Щегорцов, В.О.Таран В.О. [1-8] та ін.) дотримуються наступної класифікації методів управління за змістом впливу на об'єкт:

- адміністративні (організаційно-розпорядчі, організаційно-адміністративні);
- економічні;
- соціально-психологічні (соціальні);

- виховні [1];
- правові [3, 8].

В.Р.Веснін [9] і В.М.Гавриленко [10] відокремлюють групи організаційних та адміністративних методів, а С.Г.Попов [11] і Є.Комаров [12] об'єднують ці методи в групу організаційних.

О.О.Васильєв [13] поєднує в одну групу адміністративно-розпорядчі й правові методи.

О.С.Соснін і Л.В.Мельниченко за критерієм використання методів у галузях знань виділяють у менеджменті економічні, соціально-психологічні, наукові, адміністративно-правові та математичні методи [14].

В.В.Бандурін, В.Ю.Кузнецов, А.В.Бандурін, С.О.Дроздов, С.М.Кушаков визначають з огляду на специфіку суб'єкту управління наступні групи [15,16]:

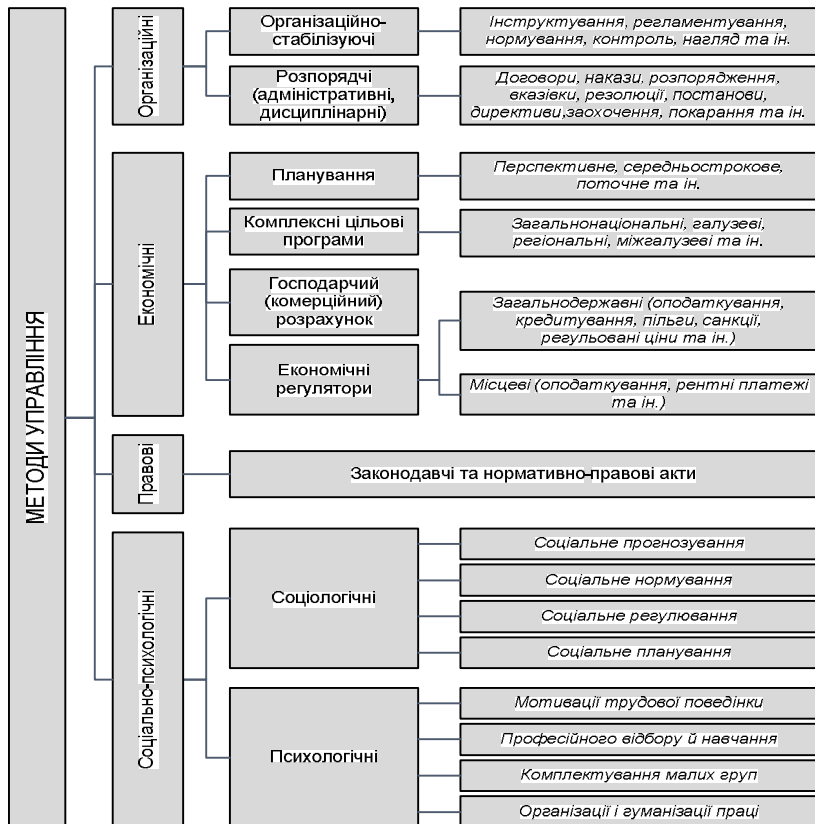
- адміністративні;
- економічні;
- законодавчі та нормативно-правові;
- організаційні.

Переважно основою класифікації методів управління є наступні ознаки впливу на керований об'єкт за:

- способом врахування інтересів;
- напрямком впливу;
- формою впливу;
- характером впливу.

Існуючі класифікації методів управління умовні, тому що вони мають загальні риси і можуть об'єднуватися. Узагальнюючи різні варіанти існуючих класифікацій методів регіонального управління, розглянемо класифікацію, наведену на рисунку.

Організаційні методи є базою для застосування інших груп методів, оскільки з їхньою допомогою здійснюється створення, удосконалення, дезорганізація, розформування, ліквідація тієї або іншої системи, вплив на неї або її елементи, забезпечується певний рівень організованості. Організаційні методи тісно пов'язані з економічними, оскільки спрямовані на рішення загальних завдань. Необхідно враховувати, що економічним методам управління властивий ефект запізнювання, який обумовлений наявністю проміжку часу між виникненням економічної проблеми та вживанням відповідних заходів (проходження процедури прийняття закону, розробка механізму реалізації ухваленого рішення, виконання конкретних дій державними службами, відповідальними за здійснення того або іншого рішення).

Класифікація методів управління

Методи управління застосовують з урахуванням розвитку ринкових відносин і функцій регіонального управління. Аналізуючи реформування в житлово-комунальному господарстві, можна зазначити, що відбулася зміна пропорцій використання методів управління, у результаті чого перевага віддається організаційним та економічним методам.

У процесі переходу від планово-централізованої до ринкової системи регулювання змінюється структура управління регіонами, галузями, підприємствами, створюються нові організаційно-правові форми, форми власності, сфери діяльності та будуються відповідні взаємовідносини. Диктат різних управлінських структур змінився на надання методичної, консультативної, інформаційної допомоги, підтримку та сприяння розвитку підприємств, регулювання їхньої діяльності та ін.

Функція регулювання відносин у ЖКГ перенесена на рівень органів місцевого самоврядування. У процесі управління галуззю на цьому рівні почали створюватися нові підприємства з управління житловим фондом, інженерною інфраструктурою, поліпшуються умови діяльності існуючих підприємств, створюються умови для залучення малого бізнесу до обслуговування населення, формується конкуренція між господарюючими суб'єктами (субсидії, дотації, субвенції, регулювання цін та тарифів, організація державних закупівель, податкові пільги та ін.).

Порівняно із зарубіжними країнами, де ринок житлово-комунальних послуг достатньо розвинутий, в регіонах України йде процес формування конкуренції. Багато суб'єктів ринкових відносин або не зацікавлені в конкуренції, або виявляються витиснутими через сформовані нерівні умови на ринку, монополізм. У зв'язку з цим виникає необхідність оптимізації систем управління діяльністю господарюючих суб'єктів, у тому числі і приватного сектору; створення економічних стимулів, регуляторів забезпечення відносно рівних умов економічної діяльності для всіх організаційно-правових форм, а також захисту місцевих виробників послуг та робіт; здійснення контролю над монополістичними ринками для захисту інтересів населення, споживачів послуг та ін.

Як наслідок, система управління ЖКГ на регіональному рівні повинна постійно адаптуватися до умов, що змінюються (зосередження максимально можливих прав, обов'язків і відповідальності на нижніх рівнях управління), бути готовою до вирішення нових завдань для підвищення ефективності регіонального управління. Виникає необхідність перегляду та вибору можливих варіантів застосування принципів і методів управління взаємовідносин суб'єктів ЖКГ, приведення їхньої діяльності відповідно до основних законів ринку. Специфіка регіонів визначає доцільність використання в кожному конкретному випадку свого набору економічних важелів і стимулів. В оволодінні методами, правильному їх виборі та об'єднанні, умінні застосувати на практиці до того чи іншого об'єкта полягає мистецтво управління.

Таким чином, у процесі переходу України до ринкових відносин процес управління ускладнюється через різноманітність форм власності, організаційно-правових статусів підприємств, видів підприємницької діяльності, що потребує постійного вдосконалення організаційних структур управління за допомогою організаційних методів і широкого використання економічних методів при управлінні житлово-комунальним господарством.

1. Гаврилов А.И. Региональная экономика и управление. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 239 с.
2. Гольдштейн Г.Я. Основы менеджмента. – 2-е изд., доп. и перераб. – Таганрог: ТРТУ, 2003. – 145 с.
3. Мельник С.А. Управління регіональною економікою. – К.: КНЕУ, 2000. – 124 с.
4. Орлов А.И. Менеджмент. – М.: Изумруд, 2003. – 298 с.
5. Скібіцька Л.І., Скібіцький О.М. Менеджмент. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 416 с.
6. Сладкевич В.П., Чернявский А.Д. Современный менеджмент (в схемах): Опорный конспект лекций. – 3-е изд., стереотип. – К.: МАУП, 2003. – 152 с.
7. Хміль Ф.І. Основы менеджменту. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Академвидав, 2007. – 576 с.
8. Щегорцов В.А., Таран В.А. Менеджмент. – М.: Юнити, 2005. – 544 с.
9. Веснин В. Р. Менеджмент. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 504 с.
10. Гавриленко В.М. Менеджмент. – М.: Приор-издат, 2004. – 192 с.
11. Попов С.Г. Основы менеджмента. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Ось-89, 2007. – 176 с.
12. Комаров Е. Организационные и дезорганизационные методы управления как составляющие организационной и дезорганизационной культуры предприятия // Управление персоналом. – 2000. – № 11. – <http://www.hrm.ru>.
13. Васильев А.А. Муниципальное управление. – Н.Новгород: Издатель: О.В.Гладкова, 2000. – 160 с.
14. Соснин А.С., Мельниченко Л.В. Основы теории и практики менеджмента. – К.: Украинско-финский ин-т менеджмента и бизнеса, 1998. – 216 с.
15. Бандурин В.В., Кузнецов В.Ю. Управление федеральной собственностью в условиях переходной экономики. – М.: Наука и экономика, 1999. – 151 с.
16. Бандурин А.В., Дроздов С.А., Кушаков С.Н. Проблемы управления корпоративной собственностью. – М.: БУКВИЦА, 2000. – 160 с.

Отримано 11.01.2008

УДК 575.187

Ю.В.ГЛАЗУНОВ, канд. техн. наук

Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет

ТЕХНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ И ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ СТАЛЕЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ КОНСТРУКЦИЙ

Обобщен отечественный и зарубежный опыт применения сталежелезобетонных пролетных строений для автодорожных и городских мостов. Рассмотрены методы расчета конструкций из сталежелезобетона. Показаны особенности возведения сталежелезобетонных пролетных строений. Приводятся результаты теоретических и экспериментальных исследований конструктивных элементов с внешним армированием.

Повышение эффективности и качества бетонных и железобетонных изделий достигается путем широкого внедрения при строительстве объектов различного назначения высокопрочных материалов и конструкций, позволяющих существенно снизить материалоемкость строительства. Технология производства высокопрочных и долговеч-